ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.5.2015
COM(2015) 251 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή των γενικών προσανατολισμών της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή των γενικών προσανατολισμών της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136, σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[3],

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η διατήρηση και η ενίσχυση της ανάπτυξης της ζώνης του ευρώ απαιτεί συνεχείς προσπάθειες πολιτικής για τη στήριξη μιας ισορροπημένης προσαρμογής του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και την αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού της οικονομίας μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα. Ενώ η οικονομική ανάκαμψη στην ζώνη του ευρώ είναι εν εξελίξει, παρεμποδίζεται εντούτοις από τις συνέπειες της πρόσφατης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, συμπεριλαμβανομένων της εν εξελίξει εξωτερικής επανεξισορρόπησης, των υψηλών επιπέδων δημοσίου και ιδιωτικού χρέους και των συναφών πιέσεων απομόχλευσης, των επίμονων διαρθρωτικών δυσκαμψιών στις εθνικές αγορές εργασίας και προϊόντων, της υψηλής ανεργίας και της χαμηλής εμπιστοσύνης, και της επίμονης υποτονικότητας των επενδύσεων. Μέχρι στιγμής, η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που ορίζονται στις ειδικές για κάθε χώρα συστάσεις δεν είναι επαρκώς φιλόδοξη.

(2) Η ζώνη του ευρώ δεν είναι απλώς το άθροισμα των μελών της. Οι οικονομίες της ζώνης του ευρώ συνδέονται στενά, υπογραμμίζοντας την ανάγκη ενίσχυσης του συντονισμού των δημοσιονομικών, χρηματοπιστωτικών και διαρθρωτικών πολιτικών. Ο προσανατολισμός πολιτικής στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ θα πρέπει

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
[3] COM(2015) 251.

να προάγει την ανάπτυξη, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι δεν διακυβεύεται η πρόοδος που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επανεξισορρόπηση. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν συγκεκριμένη ευθύνη για την αποτελεσματική εφαρμογή του πλαισίου διακυβέρνησης, το οποίο έχει ενισχυθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη. Αυτό απαιτεί αυξημένη πίεση από ομοτίμους για τη στήριξη της εφαρμογής εθνικών μεταρρυθμίσεων και δημοσιονομική σύνεση. Απαιτεί επίσης περισσότερη αξιολόγηση των εθνικών μεταρρυθμίσεων από την άποψη της ζώνης του ευρώ, εσωτερίκευση των πιθανών δευτερογενών επιπτώσεων, καθώς και τόνωση των πολιτικών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την εύρυθμη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

(3) Η εφαρμογή φιλόδοξων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που εκσυγχρονίζουν τις οικονομίες και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και το αναπτυξιακό δυναμικό παραμένει ανεπαρκής στη ζώνη του ευρώ. Το εύρος των ανισορροπιών πριν από την κρίση, η θέση στον οικονομικό κύκλο και το διαθέσιμο δημοσιονομικό περιθώριο διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Παρά τις βελτιώσεις στις αγορές εργασίας και την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις για τη ενίσχυση της ανθεκτικότητας των αγορών αυτών, τα ποσοστά ανεργίας παραμένουν υψηλά και η μακροχρόνια ανεργία υπάρχει κίνδυνος να παγιωθεί, αποδυναμώνοντας περαιτέρω την κοινωνική κατάσταση στις πλέον ευάλωτες χώρες. Η εξωτερική επανεξισορρόπηση είναι σε εξέλιξη, αλλά η πρόοδος υπήρξε ασύμμετρη και δεν σημειώθηκε προσαρμογή των υψηλών πλεονασμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Οι φιλόδοξες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις θα διευκόλυναν την αναγκαία οικονομική προσαρμογή εντός της ζώνης του ευρώ και θα τόνωναν την ανάπτυξη στις χώρες που τις υλοποιούν. Με την αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση των τιμών για τους καταναλωτές, οι μεταρρυθμίσεις συμβάλλουν επίσης στη μεγαλύτερη κοινωνική ένταξη. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, εάν υλοποιηθούν από κοινού σε όλα τα κράτη μέλη, θα ωφελήσουν το σύνολο της ζώνης του ευρώ, μέσω θετικών δευτερογενών επιπτώσεων από το εμπόριο και τους χρηματοπιστωτικούς διαύλους. Αυτό θα ενθαρρύνει επίσης τις κατάλληλες επιλογές πολιτικής στην υπόλοιπη ζώνη του ευρώ. Οι θεματικές συζητήσεις της Ευρωομάδας μπορούν να βοηθήσουν στη διαδικασία αυτή με την αξιολόγηση και την οριοθέτηση των μεταρρυθμίσεων και των επιπτώσεών τους στο σύνολο της ζώνης του ευρώ. Αυτό μπορεί να γίνει με την άντληση διδαγμάτων από βέλτιστες πρακτικές, τη συμφωνία σχετικά με κοινές αρχές για ορθές μεταρρυθμίσεις και την πίεση από ομοτίμους. Ενόψει της διαδικασίας προσαρμογής σε εθνικό επίπεδο και, ως εκ τούτου, της λειτουργίας της ζώνης του ευρώ, είναι ιδιαίτερα σημαντική η τακτική παρακολούθηση της προόδου των μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν υπερβολικές ανισορροπίες και ανισορροπίες που απαιτούν αποφασιστική δράση.

(4) Μία από τις βασικές προκλήσεις πολιτικής που αντιμετωπίζει η ζώνη του ευρώ είναι η μείωση του δημόσιου χρέους μέσω της δημοσιονομικής υπευθυνότητας. Χάρη στις προσπάθειες εξυγίανσης των προηγουμένων ετών, η δημοσιονομική κατάσταση της ζώνης του ευρώ έχει βελτιωθεί, αλλά ο συντονισμός των δημοσιονομικών πολιτικών παραμένει ανεπαρκής. Ορισμένα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ πρέπει να συνεχίσουν τη δημοσιονομική προσαρμογή, ώστε να μειωθούν τα πολύ υψηλά επίπεδα χρέους. Άλλες χώρες έχουν μεγαλύτερα περιθώρια ελιγμών και θα μπορούσαν να τα χρησιμοποιήσουν για να ενθαρρύνουν την εγχώρια ζήτηση, με ιδιαίτερη έμφαση στις επενδύσεις· αυτό θα στηρίξει την οικονομική μεγέθυνση κάθε χώρας, αλλά και το σύνολο της ζώνης του ευρώ. Η ευελιξία που χαρακτηρίζει τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης επιτρέπει στα κράτη μέλη να

διευκολύνουν τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις, ακολουθώντας παράλληλα τους από κοινού συμφωνηθέντες κανόνες. Οι δημοσιονομικές στρατηγικές δεν είναι ακόμα αρκετά φιλοαναπτυξιακές. Στο σκέλος των εσόδων, παρά την αύξηση του συντονισμού στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, υπάρχει περαιτέρω πεδίο για βελτίωση της αποτελεσματικότητας των φορολογικών συστημάτων και τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας. Στο σκέλος των δαπανών, χρειάζεται να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις δημόσιες επενδύσεις σε συνδυασμό με ορθές αναλύσεις κόστους-οφέλους και σε άλλες δημόσιες δαπάνες με ισχυρά και θετικά αναπτυξιακά αποτελέσματα. Τα πορίσματα από την επανεξέταση των δαπανών έχουν τονίσει την ανάγκη να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης. Η άρτια λειτουργία των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων θα στηρίξει τη διαδικασία αυτή.

(5) Οι συνθήκες που επικρατούν στις χρηματοπιστωτικές αγορές στη ζώνη του ευρώ βελτιώθηκαν, αλλά η χορήγηση δανείων στον ιδιωτικό τομέα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, ενώ συνεχίζεται ο κατακερματισμός των χρηματοπιστωτικών αγορών. Το γεγονός αυτό εμποδίζει τις επενδύσεις στη ζώνη του ευρώ. Εξαιτίας αυτών έχει προκύψει ένα ευρύ χάσμα επενδύσεων, ενώ υπάρχουν επενδυτικές ανάγκες για υλικές και άυλες επενδύσεις. Το επενδυτικό σχέδιο της ΕΕ προσφέρει δυνατότητες κινητοποίησης των επενδύσεων και παραγωγικής αξιοποίησής τους. Ωστόσο, ο αντίκτυπος του επενδυτικού σχεδίου και του εκτεταμένου προγράμματος της ΕΚΤ για την αγορά περιουσιακών στοιχείων θα είναι μεγαλύτερος όταν συνοδεύεται από μέτρα στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα για την αποκατάσταση των πιστωτικών ροών, την εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών και την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της οικονομίας. Η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης είναι σε εξέλιξη και θα υποστηριχθεί από την εφαρμογή του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων και από μια συνεκτική κανονιστική προσέγγιση. Κεφαλαιαγορές με καλύτερη ολοκλήρωση και μεγαλύτερη αποδοτικότητα θα διευκόλυναν την περαιτέρω χρηματοδότηση επενδύσεων και θα καθιστούσαν την ευρωπαϊκή οικονομία λιγότερο εξαρτημένη από τις τράπεζες και τις χρηματοπιστωτικές δομές της πιο ισορροπημένες και πιο σταθερές.

(6) Παρά τα πρόσφατα επιτεύγματα όσον αφορά την ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ΟΝΕ, οι τρέχουσες προκλήσεις απαιτούν να σημειωθεί πρόοδος στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού. Η περαιτέρω ανάπτυξη της ΟΝΕ θα απαιτήσει σταδιακή προσέγγιση που θα συνδυάζει αλληλεγγύη και πειθαρχία. Ο πρόεδρος της Επιτροπής, με τη συμμετοχή των προέδρων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωομάδας, θα προετοιμάσει τα επόμενα βήματα για τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ,

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, κατά την περίοδο 2015-2016, ώστε:

1. Να χρησιμοποιήσουν την πίεση μεταξύ ομότιμων για την προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που διευκολύνουν τη διόρθωση των μεγάλων εσωτερικών και εξωτερικών χρεών και στηρίζουν τις επενδύσεις. Να αξιολογούν τακτικά την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη με σοβαρές ανισορροπίες. Να εξακολουθήσουν την τακτική θεματική αξιολόγηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Να λάβουν, έως την άνοιξη του 2016, αποφάσεις σχετικά με τα

μέτρα που έπονται του συντονισμού για την μείωση της υψηλής φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας και τη μεταρρύθμιση των αγορών υπηρεσιών.

2. Να συντονίσουν τις δημοσιονομικές πολιτικές κατά τρόπο που διασφαλίζει ότι ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ συνάδει με τους κινδύνους βιωσιμότητας και τις συνθήκες του οικονομικού κύκλου. Να διεξαγάγουν, έως την άνοιξη του 2016, θεματικές συζητήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, εστιάζοντας κυρίως στην ιεράρχηση των υλικών και άυλων επενδύσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, και στο να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο φιλικά προς την ανάπτυξη. Να παρακολουθούν την αποτελεσματική λειτουργία των προσφάτως ενισχυμένων εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων.

3. Να διασφαλίσουν την έγκαιρη ολοκλήρωση των ενεργειών που έπονται της συνολικής αξιολόγησης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την εφαρμογή της οδηγίας για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών, την ολοκλήρωση της επικύρωσης της διακυβερνητικής συμφωνίας για το ενιαίο ταμείο εξυγίανσης και να καταστήσουν το ταμείο πλήρως λειτουργικό από τον Ιανουαρίου 2016. Να προωθήσουν μέτρα για την εμβάθυνση της χρηματοδότησης που βασίζεται στην αγορά, τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης. Να ενθαρρύνουν περαιτέρω μεταρρυθμίσεις των εθνικών πλαισίων αφερεγγυότητας.

4. Να προωθήσουν τις εργασίες για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και να συμβάλουν στη βελτίωση του πλαισίου οικονομικής εποπτείας βάσει της έκθεσης «Προετοιμασία των επόμενων βημάτων για τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ» που καταρτίσθηκε από τον Πρόεδρο Juncker σε στενή συνεργασία με τους Προέδρους Tusk, Schulz, Draghi και Dijsselbloem και των επακόλουθων ενεργειών.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος